

**Результати
онлайн опитування здобувачів вищої освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
щодо якості дистанційного навчання,
зумовленого воєнним станом**

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості дистанційного навчання, зумовленого воєнним станом, проводилося відповідно до календаря моніторингових заходів на 2022-2023 навчальний рік з 06.03 по 26.03.2023 року. Анкетування здійснювалось анонімно з використанням Google-форм; опитувальник містив 11 запитань «закритого» та 3 запитання «відкритого» типу.

Аналіз результатів моніторингу дозволив з'ясувати, що 98,2% викладачів забезпечили викладання курсів у дистанційному форматі, 96,5% дотримуються розкладу занять в онлайн-режимі.

84,7 % відсотків респондентів стверджують, що платформа Moodle зручна у використанні. Щодо інших варіантів відповідей, маємо такі:

- «ні, не зручна» – 10%
- «50/50» – 0,6%
- «так, але вночі вона недоступна» – 0,6%
- «є простір для вдосконалення» – 0,6%
- «іноді немає доступу» – 3,5%

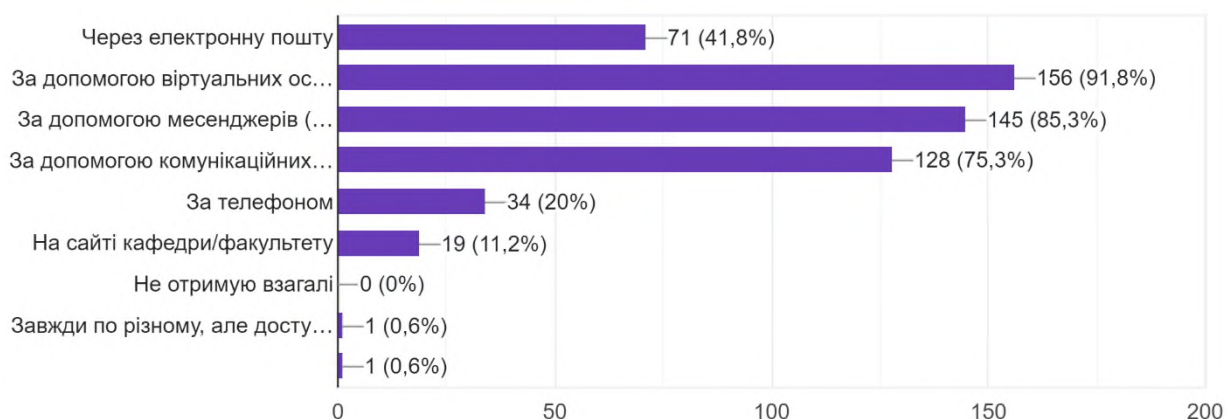
На запитання «Скільки часу на день Ви виділяєте для навчання?» здобувачі вищої освіти відповіли в таких пропорціях: більше 6 годин (24,1%), 4-6 годин (50,6%), 1-3 години (21,8%), варіативні відповіді (3,5%):

.. ..

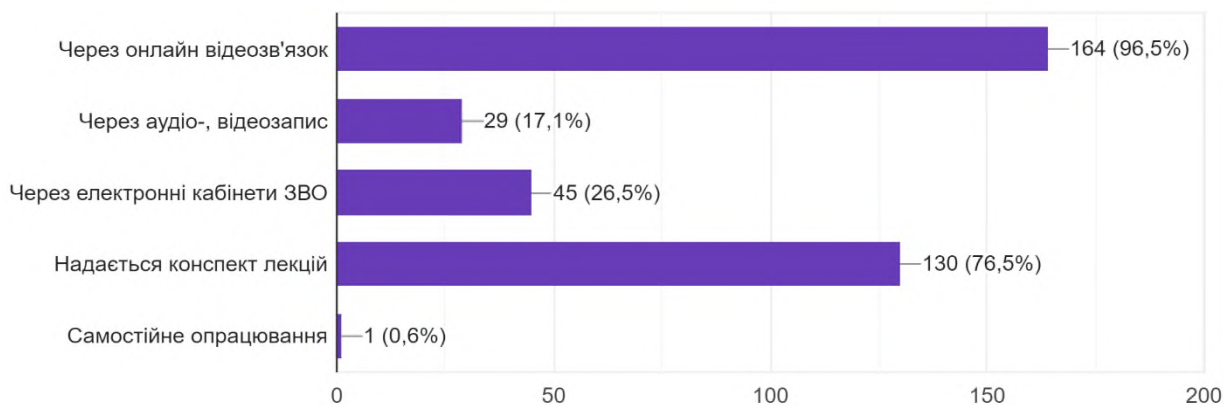

Консультативно-методичні вказівки до семінарських, практичних, лабораторних занять в основному надаються шляхом поєднання декількох технологій: за допомогою віртуальних освітніх середовищ (Moodle, Google Classroom та ін.) – 91,8%, месенджерів (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.) – 85,3 %, комунікаційних технологій Zoom, Skype, Meet, Hangouts тощо – 75,3%, через електронну пошту – 41,8 %, за допомогою консультацій по

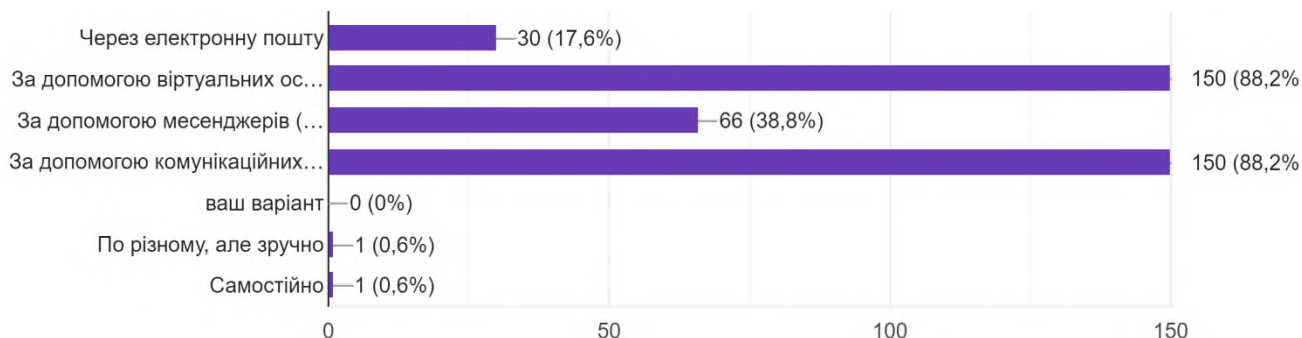
телефону – 20 %, на сайті кафедри/факультету – 11,2%. Частина респондентів обрала варіант відповіді «Завжди по-різному, але доступно». Фактів, коли студенти не отримують консультативної підтримки, узагалі не зафіксовано:

У переважній більшості здобувачі вищої освіти зазначили, що виклад лекційного матеріалу здійснюється через онлайн відеозв'язок (96,5%) або шляхом надання лекційних конспектів (76,5%). Через електронні кабінети ЗВО матеріали отримують 25,6% респондентів, через аудіо-, відеозапис – 17,1%, і лише 0,6% працюють самостійно:

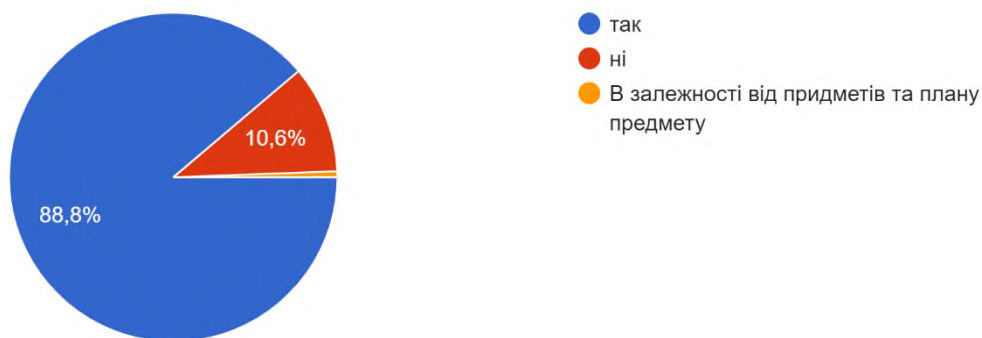
За результатами опитування можемо констатувати варіативність способів проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Більшість викладачів використовують віртуальні освітні середовища (Moodle, Google Classroom, ін.) – 88,2% та комунікаційні платформи Zoom, Skype, Meet, Hangouts тощо – 88,2%. Частково зв'язок викладача зі студентами відбувається через електронну пошту (17,6%) та за допомогою месенджерів (38,8%):

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється у змішаній формі шляхом онлайн тестування на платформі Moodle (або з допомогою альтернативних інструментів JetIQ, Google form тощо) – 90%, опитування через відеозв'язок – 83,5%, виконання завдань, надісланих на електронну пошту – 51,2%.

Для пошуку необхідної інформації лише 8,2% респондентів користуються послугами електронної бібліотеки СумДПУ імені А.С. Макаренка; 49,4% звертаються до її послуг час від часу, 42,4% не користуються взагалі.

На запитання «Чи хотіли б Ви, щоб елементи дистанційної форми навчання використовувались і надалі?» 88,8% здобувачів вищої освіти дали ствердну відповідь:

Серед переваг дистанційної форми навчання респонденти відзначили: *економію часу, мобільність, гнучкість, зручну комунікацію, можливість поєднувати навчання і роботу, можливість навчатись на відстані, можливість ефективно планувати свій день, зручність обміну інформацією, відсутність необхідності оплачувати транспорт/винаймати житло, можливість отримувати освітні послуги попри різні непередбачувані обставини, можливість навчатись у зручному темпі, стимулювання навичок самонавчання, доступність навчальних матеріалів, відсутність психологічного дискомфорту, наявність достатньої кількості часу на виконання домашніх завдань, відкритий доступ до необхідної інформації, вільний графік навчання, використання цікавих форм роботи тощо.* Переважна більшість опитаних акцентували *можливість перебувати в безпеці, що надзвичайно важливо в умовах воєнного стану, та*

можливість ефективно використовувати час.

Щодо труднощів, з якими доводиться стикатись під час дистанційного навчання, студенти найчастіше відзначали їх відсутність або вказували на проблеми з електроенергією та інтернетом, а отже нестабільну роботу платформи Moodle і телефонного зв'язку, спричинені війною в Україні. Крім того, були зафіксовані такі негативні моменти: невідповідність обсягу опрацьованого на лекційних та практичних заняттях матеріалу і домашнього завдання, самотійної роботи; фізична втома від постійної роботи за комп'ютером; складно проходити практику під час дистанційного навчання; відсутність прямого контакту з викладачами та студентами, низька мотивація, труднощі з отриманням зворотного зв'язку; недостатньо спілкування з одногрупниками; великий обсяг навчального матеріалу дається на самотійне опрацювання; відсутність якісної комп'ютерної техніки; не працювала платформа Moodle, нечесне оцінювання у деяких викладачів, деякі викладачі не пояснюють матеріал і задають складні завдання, невчасно перевіряють роботи, із-за чого ти не розумієш які в тебе бали; погіршення зору через необхідність довго перебувати перед комп'ютером; складніше засвоювати матеріал, треба більше самодисципліни; менше комунікації з одногрупниками, тому деякі складні моменти потребують трохи більше часу на їх вирішення, особливо на практичних заняттях; деякі матеріали потребують більшої наочності; опанування нових комунікацій.

На прохання надати пропозиції щодо можливих шляхів вирішення проблем, пов'язаних з дистанційною формою навчання, здобувачі вищої освіти залишили свої коментарі і побажання: викладачеві - відповідально ставитися до свого курсу, поважати студентів; опрацьовувати на заняттях більше важливих питань, не виносити на самотійне опрацювання студентами майже весь матеріал; ці труднощі легко вирішити: коли Україна переможе, тоді всі інфраструктури будуть працювати в нормі; якщо є бажання, навчатись і навчати можна в будь-який спосіб; встановлення регулярних зустрічей у віртуальному форматі, використання форумів для дискусій та обміну думками, підключення до віртуальних груп для обговорення питань та співпраці; по-максимуму виконувати завдання, поки є світло і зв'язок; зменшити обсяг завдань на самотійне опрацювання та звернути увагу на їх якісні характеристики; зменшити навантаження, пропонувати більше творчих завдань; війна закінчиться і проблеми будуть вирішені; лекції потрібно записувати у відеофайл та викладати в Moodle або телеграм, щоб студенти завжди мали можливість переглянути їх; асинхронне навчання, подовження термінів для виконання завдань; навчатися в університеті; підвищити рівень власної самодисципліни; на жаль, наразі вирішення немає, поки живемо поряд з терористами; вести окремо чат в будь-якому месенджері, де можна задати запитання прямо під час заняття, не перебиваючи при цьому викладача, а викладач час від часу читатиме цей чат і даватиме відповіді, якщо якісь

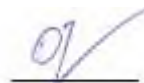
питання були; можливо більш складний матеріал потрібно подавати з більшою кількістю схем/діаграм, або навіть розбивати на простіші підпункти; змішана форма навчання; створення постійного зв'язку з педагогом протягом робочого дня і под.

За результатами моніторингу фахівці ЦЗЯВО дійшли висновку, що дистанційне навчання, зумовлене воєнним станом, у Сумському державному університеті імені А.С. Макаренка організоване на належному рівні. Викладачі вчасно наповнюють офіційну платформу Moodle необхідним освітнім контентом, за потреби використовують альтернативні комунікаційні технології, дотримуються розкладу лекційних та практичних занять в онлайн режимі. Для здобувачів вищої освіти запропонована форма дистанційного навчання є зручною завдяки гнучкості, можливості ефективно використовувати час і гарантіям особистої безпеки.

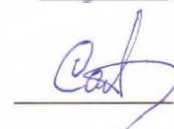
Рекомендації фахівців ЦЗЯВО: 1) адміністрації та викладачам СумДПУ імені А.С. Макаренка ознайомитися з результатами моніторингу якості дистанційного навчання з метою усунення проблем, окреслених студентами; 2) вивчити пропозиції здобувачів вищої освіти та використати їх для покращення організації дистанційного навчання; 3) ужити заходи, спрямовані на підвищення статусу електронної бібліотеки університету як надійного джерела навчальної літератури.

Провідний фахівець ЦЗЯВО

Начальник ЦЗЯВО

Оксана Одінцова

Зоя Савченко